

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีทักษะปฏิบัติร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ออมสินไดโนเสาร์ เปเปอร์มาเช่ จากเศษวัสดุเหลือใช้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ผู้วิจัย	นางวิภารัตน์ ภูสง่า
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
สถานศึกษา	โรงเรียนโคกเครือวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
ปีการศึกษา	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้
- 2) พัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีทักษะปฏิบัติร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 3) ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
- 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน
- 5) ประเมินความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ และ 6) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกเครือวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้และคู่มือการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นทักษะปฏิบัติจากเศษวัสดุเหลือใช้
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์
- 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบวิลคอกซ์ (The Wilcoxon Signed Ranks Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บริบทและความต้องการพื้นฐานพบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ศิลปะในปัจจุบัน นักเรียนขาดความมั่นใจในการลงมือปฏิบัติงานทัศนศิลป์ มีกรอบคอบคำสั่งและเลียนแบบผลงานจากต้นแบบเพียงอย่างเดียว ส่งผลให้ผลงานขาดเอกลักษณ์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูและผู้เกี่ยวข้องจึงเห็นควรให้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสาธิตควบคู่ไปกับการปฏิบัติกลุ่มโดยใช้เศษวัสดุในท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีทักษะปฏิบัติร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเตรียมความพร้อม (2) ขั้นศึกษาทำความเข้าใจ (3) ขั้นสาธิตและแนะนำ (4) ขั้นลงมือปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ (การสร้างออมสินไดโนเสาร์จากเปเปอร์มาเช่) และ (5) ขั้นวัดและประเมินผล 4) ผลที่ผู้เรียนได้รับ และ 5) ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้ โดยรูปแบบมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.64/88.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า Positive Ranks เท่ากับ 9 แสดงว่านักเรียนทุกคนมีพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

4. ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลงานทัศนศิลป์ออมสินไดโนเสาร์ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก (\bar{X}) = 3.77, S.D. = 0.44

5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X}) = 4.76, S.D. = 0.51

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐาน สามารถส่งเสริมทักษะปฏิบัติและความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนเศษวัสดุเหลือใช้ให้เป็นงานทัศนศิลป์ที่มีคุณค่าได้อย่างเป็นรูปธรรม เหมาะสำหรับเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้อด้านศิลปะให้สอดคล้องกับวิถีความพอเพียง

Title	The Development of an Instructional Model Based on Practice Skill Theory and Collaborative Learning to Enhance Visual Arts Creativity through Upcycled Dinosaur Paper Mache for Grade 2 Students
Researcher	Mrs. Wiparat Phusanga
Position	Senior Professional Teacher (Kru Chamnan Kan Phiset)
Affiliation:	Khok Khrueta Witthaya School, Nong Kung Si District, Kalasin Province
Academic Year	Second Semester, 2025

Abstract

This Research and Development (R&D) study aimed to: 1) investigate the foundational needs for instructional model development; 2) develop an instructional model based on Practice Skill Theory and Collaborative Learning to enhance visual arts creativity for Grade 2 students, targeting an efficiency criterion of 80/80; 3) implement the developed model; 4) compare pre- and post-test academic achievement; 5) assess students' visual arts creativity; and 6) explore student satisfaction toward the model. Methodology: The purposive sample consisted of 9 Grade 2 students at Khok Khrueta Witthaya School during the second semester of the 2025 academic year. The research instruments included: 1) the instructional model and its accompanying manual; 2) academic achievement tests; 3) a creativity assessment rubric; and 4) a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and the Wilcoxon Signed Ranks Test.

Research Findings

1. Contextual Analysis: The preliminary assessment identified that students lacked confidence in visual arts practice, primarily relying on imitation rather than original thought. Stakeholders emphasized the necessity of an instructional model that integrates demonstration with collaborative practice using local recycled materials, rated at the highest level of importance.

2. Model Development: The resulting model comprises 5 core components: 1) Principles and Concepts; 2) Objectives; 3) A five-stage learning process consisting of: (1) Preparation, (2) Cognitive Orientation, (3) Demonstration and Scaffolding, (4) Creative Implementation (Dinosaur Paper Mache Construction), and (5) Summative Evaluation; 4) Learning Outcomes; and 5) Implementation Guidelines. The model demonstrated an efficiency of 90.64/88.52, significantly exceeding the 80/80 threshold.
3. Academic Achievement: Post-test scores were significantly higher than pre-test scores at the .05 level. A Positive Ranks value of 9 confirmed a statistically significant improvement across all participants.
4. Creativity Assessment: Student creativity in producing paper mache artifacts was evaluated at a "Very Good" level (\bar{X}) = 3.77, S.D. = 0.44.
5. Satisfaction: Students reported the highest level of satisfaction toward the instructional model (\bar{X}) = 4.76, S.D. = 0.51.

Conclusion

The developed instructional model is highly effective in fostering both practical skills and creative thinking. By transforming waste materials into valuable visual arts, the model provides a sustainable educational framework aligned with the Philosophy of Sufficiency Economy and contemporary art pedagogy.

Keywords

Instructional Model, Practice Skill Theory, Collaborative Learning, Visual Arts Creativity, Paper Mache, Upcycled Materials